

ANNA
na
REDMONDE

L. M. Montgomery

MAGÓG

GÖG

ANNA

na

REDMONDE

ANNA
 na
REDMONDE

LUCY MAUD MONTGOMERY

slovar

Anne of the Island was first published in 1915.
Aladdin Paperback edition January 2014
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2020
Translation © Beáta Mihalkovičová 2020
Cover illustrations copyright © 2014 by Julene Harrison

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-3715-0

www.slovart.sk

Dievčatám na celom svete,
ktoré sa chceli o Anne dozvedieť viac.

Poklad vzácny pozde vidia
tí, čo po ňom pátrali,
až im osud lásku pridá
a skrytý skvost odhalí.

Tennyson*

* Lord Alfred Tennyson: *The Arrival (Príchod)* zo zbierky *The Day-Dream (Snívanie)*, 1842).

Kapitola 1

SIGNÁLY ZMENY

Prešla žatva, pominulo leto,^{“*} zacitovala Anna Shirleyová a zasnene sa zahľadela ponad strniská. S Dianou Barryovou pooberali jablká v sade Zeleného domu a po práci odpočívali v slnkom zaliatom kútku, kde sa na krídlach vetrika, ešte vždy letného, lúbezného, voňajúceho papradím zo Strašidelného lesa, vznášali ľahučké bodľacie chumáčiky.

Krajina navôkol však už naznačovala, že prichádza jeseň. V diaľke hučalo more, polia, predelené zlatobyľou zvädli a osireli, dolinu pozdĺž potoka pod Zeleným domom

* Biblia. Jeremiáš, 8:20.

zaplavili éterické purpurové astry a Jazero žiarivých vôd zostávalo modré – nie také premenlivo modré ako na jar ani bledoazúrové ako v lete, ale čisto, nemenne, pokojne modré, akoby voda pohltila všetky nálady a napätie a premenila ich na ticho, ktoré nenarušia ani vrtkavé sny.

„Toto bolo pekné leto,“ povedala Diana a s úsmevom si potočila prsteň na ľavej ruke. „A zdá sa, že svadba slečny Lavendar mu nasadila korunu. Teraz už asi sú pán a pani Irvingovci pri pobreží Pacifiku.“

„Mne sa zdá, že sú preč už tak dlho, že museli prejsť už okolo celého sveta,“ vzdychla si Anna. „Nechce sa mi veriť, že od ich svadby uplynul len týždeň. Všetko sa zmenilo. Slečna Lavendar i pán a pani Allanovci odišli a fara vyzerá so spustenými okenicami taká opustená! Keď som išla včera večer okolo, mala som pocit, akoby tam všetci umreli.“

„Už nikdy nedostaneme takého dobrého pastora, ako bol pán Allan,“ povedala Diana zachmúrene. „Túto zimu sa to tu bude hemžiť rôznymi uchádzačmi a každú druhú nedeľu nebudú modlitby vôbec. A aj ty a Gilbert idete preč, bude tu hrozná nuda.“

„Veď tu bude Fred,“ podpichla ju Anna šibalsky.

„Kedy sa pani Lyndová presťahuje?“ spýtala sa Diana, akoby Anninu poznámku prepočula.

„Zajtra. Som rada, že sem príde bývať, ale bude to ďalšia zmena. Včera sme s Marillou vypratali hostovskú izbu. Vieš, že sa mi to vôbec nepáčilo? Samozrejme, že to bolo

pochabé, ale cítila som sa, akoby sme sa dopúšťali svätokrádeže. Tú starú hostovskú izbu som vždy brala ako svätyňu. Keď som bola dieťa, považovala som ju za tú najúžasnejšiu izbu na svete. Pamätáš sa, ako som hynula túžbou spať v posteli v hostovskej izbe, ale nie v hostovskej izbe v Zelenom dome. Ó, nie, tam nikdy! To by bolo strašné, od úžasu by som tam ani oka nezažmurila. Nikdy som po tej izbe, keď ma do nej Marilla po niečo poslala, nedokázala prejsť *normálne*, veru nikdy. Išla som po špičkách a zatajovala dych, akoby som bola v kostole, a len čo som z nej vyšla, uľavilo sa mi. Vedľa zrkadla viseli obrázky Georgea Whitefielda a vojvodu z Wellingtonu,* každý z jednej strany. Zakaždým, najmä keď som sa odvážila nakuknúť do toho jediného zrkadla v celom dome, čo mi nekrivilo tvár, sa na mňa prísne zamračili. Čudovala som sa, že sa Marilla nebojí v tej izbe upratovať. A teraz je nielen uprataná, ale úplne vypratá. Georgea Whitefielda a vojvodu sme vykázali do chodby na poschodí. Svetská sláva, poľná tráva,** uzavrela Anna so smiechom, v ktorom bolo cítiť aj trochu ľútosti. Nie je príjemné znesvätiť svoju dávnu svätyňu, najmä keď sme z nej už vyrástli.

* George Whitefield (1714 – 1770), anglický kňaz a evanjelista, jeden zo zakladateľov metodistickej cirkvi. Arthur Wellesley, 1. vojvoda z Wellingtonu (1769 – 1852), anglický šľachtic, štátnik a vojenský veliteľ, v roku 1815 definitívne porazil Napoleona v bitke pri Waterloo.

** Pôvodne latinské príslovie, ktoré sa od 15. storočia hovorilo pri inaugurácii pápeža, preto prešlo aj do iných jazykov.

„Bude mi tak smutno, keď odídeš,“ zastonala Diana po stý raz. „A keď si pomyslím, že odchádzaš už na budúci týždeň!“

„Ale teraz sme ešte spolu,“ povedala Anna veselo. „Nesmieme dovoliť, aby nás budúci týždeň obral o všetku radosť. Sama na to, že odchádzam, nerada myslím, veď ja a môj domov sme takí dobrí priatelia. Hovoríš, že ti bude smutno? To ja by som mala nariekať! *Ty* zostaneš tu s toľkými starými kamarátmi a Freedom! Zatiaľ čo ja budem sama medzi cudzími ľuďmi, kde nepoznám ani živú dušu!“

„Okrem Gilberta a aj Charlieho Sloana,“ odvetila Diana a napodobnila Annin dôraz a uštipačnosť.

„Samozrejme, ten Charlie Sloane je naozaj útecha,“ prisvedčila Anna sarkasticky a obe neodolateľné slečny sa rozosmiali. Diana presne vedela, čo si Anna myslí o Charliem Sloanovi, ale napriek dôvernému priateľstvu ani len *netušila*, čo si myslí o Gilbertovi Blythovi. Pravdupovediac, nevedela to ani Anna.

„Pokiaľ viem, chlapci budú bývať na opačnom konci Kingsportu,“ pokračovala Anna. „Som rada, že idem na Redmond,* a som si istá, že sa mi tam po čase zapáči. No v prvých týždňoch určite nie. Dokonca sa ani nebudem môcť tešiť na víkendové návštevy doma, ako keď som bola na Queen's. Vianoce sa mi budú zdať vzdialené tisíc rokov.“

* Redmond je názov vysokej školy, Kingsport mesto, kde sa škola nachádza.

„Všetko sa mení alebo chystá zmeniť,“ vzdychla si Diana smutne. „Mám pocit, že už nič nebude ako predtým, Anna.“

„Asi sa každý poberieme vlastnou cestou,“ povedala Anna zamyslene. „Musíme. Myslíš, Diana, že byť dospelý je naozaj také pekné, ako sme si predstavovali, keď sme boli deti?“

„Neviem, *čosi* na tom pekné je,“ odvetila Diana a znovu si s úsmevom prešla prstom po prsteni. Keď sa takto usmiala, Anna sa vždy cítila zaostalá a neskúsená. „Ale je v tom aj veľa mäťúceho. Občas mávam chvíle, keď ma akosi desí, že som už veľká, a vtedy by som dala všetko za to, aby som ešte bola malé dievčatko.“

„Myslím, že si na to časom zvykneme,“ zareagovala Anna veselo. „Postupne sa bude vyskytovať čoraz menej neočakávaných vecí, hoci podľa mňa je napokon to nečakané korením života. Máme osemnásť, Diana. O ďalšie dva roky budeme mať dvadsať. Keď som mala desať, myslela som si, že dvadsiatnici sú už starí ľudia. Ani sa nenazdáme a z teba bude usadená matróna v strednom veku a zo mňa pekná stará dievka teta Anna, čo k tebe bude chodiť na prázdniny. Vždy u seba necháš kútik aj pre mňa, však, drahá Di? Jasné, že nie hosťovskú izbu, staré dievky si predsa nemôžu robiť nárok na hosťovskú izbu. Budem skromná ako Uriah Heep* a uspokojím sa aj s kumbálikom za vstupnými dvermi alebo komôrkou pri izbe.“

* Záporný hrdina z románu Charlesa Dickensa *David Copperfield* (1849 – 1850), ktorý o sebe neustále tvrdí, že je skromný.

„To sú ale hlúposti, Anna!“ zasmiala sa Diana. „Vydáš sa za niekoho úžasného, pekného a bohatého. Žiadna hosťovská izba v Avonlea ti nebude dosť dobrá a budeš ohŕňať nos nad všetkými kamarátmi z detstva.“

„To by bola škoda, lebo nos mám celkom pekný. Keby som ho ohŕňala, istotne by som si ho skrivila,“ povedala Anna a potľapkala si po tom pekne tvarovanom nose. „Nemám toľko pekných čŕt, aby som si mohla dovoliť deformovať tie, čo pekné mám, takže aj keby som sa vydala za kráľa Ostrova ľudožrútov, sľubujem, že nad *tebou*, Diana, nebudem ohŕňať nos.“

A s veselým smiechom sa dievčatá rozlúčili. Diana sa vrátila do Sadu v stráni, Anna zašla na poštu. Zistila, že ju tam čaká list, a keď ju na moste ponad Jazero žiarivých vôd dobehol Gilbert Blythe, oči jej žiarili vzrušením.

„Aj Priscilla Grantová ide na Redmond!“ zvolala. „Nie je to úžasné? Dúfala som, že tam pôjde, no ona sa bála, že ju otec nepustí. Ale pustil ju a budeme spolu bývať. Mám pocit, že s takou oporou, ako je Priscilla, sa dokážem postaviť aj proti celej armáde či šíku profesorov na Redmonde.“

„Myslím, že sa nám bude v Kingsporte páčiť,“ povedal Gilbert. „Vravia, že je to pekné staré mesto a má ten najkrajší prírodný park na svete. Počul som, že je nádherný.“

„Som zvedavá, či tam bude – alebo či tam môže byť – krajšie než tu,“ odvetila Anna potichu a poobzerala sa okolo seba nadšeným láskyplným pohľadom, akým hľadia tí,

pre ktorých domov navždy zostane najkrajším miestom na zemi bez ohľadu na to, aké krásne kraje ležia pod cudzími hviezdami.

Opierali sa o zábradlie mosta nad rybníkom a nasávali čaro súmraku presne na mieste, kde Anna vyliezla z potápajúceho sa člna v deň, keď mala Elaine doplávať do Camelotu.* Krásne červené zore ešte stále osvetľovali západnú oblohu, ale už vychádzal mesiac a voda sa premieňala na obrovský strieborný sen. Tá spomienka akoby nad oboma mladými ľuďmi utkala ľúbezné a nežné zaklínadlo.

„Si veľmi tichá, Anna,“ ozval sa Gilbert po chvíli.

„Bojím sa hovoriť, ba aj pohnúť, aby sa tento nádherný okamih nerozplynul presne ako to prelomené ticho,“ vydýchla Anna.

Gilbert zrazu položil ruku na jej úzku bielu na zábradlí. Hnedé oči mu stmavli, pootvoril ešte vždy chlapčenské pery a chystal sa prezradiť niečo o snoch a nádejach, čo mu ťažili dušu. No Anna si ruku vytrhla a rýchlo sa otočila. Jej sa zaklínadlo súmraku už prelomilo.

„Musím ísť domov,“ zvolala prehnane bezstarostne. „Marillu dnes poobede bolela hlava a obávam sa, že dvojčatá už poriadne vystrájajú. Nemala som sa tak dlho zdržať.“

Až kým nedorazili k chodníku vedúcemu do Zeleného domu, neprestajne čosi rapotala. Chudák Gilbert sa sotva

* Príhoda z prvého románu Anna zo Zeleného domu.

dostal k slovu. Rozlúčili sa a Anne sa očividne uľavilo. Od toho krátkeho okamihu odhalenia v Ozvene cítila v srdci voči Gilbertovi akési nové tajné rozpaky. Do starého dokonalého školského kamarátstva sa vtrelo čosi cudzie, čosi, čo hrozilo, že ho zničí.

Predtým som nikdy nebola rada, že vidím Gilberta odchádzať, pomyslela si sčasti pobúrene, sčasti smutne, keď už kráčala po chodníku sama. Ak bude s týmito hlúposťami pokračovať, zničí naše priateľstvo. Nesmie ho zničiť, nedovolím to. Ó, *prečo* len chlapci nemôžu mať rozum?!

Zároveň ju však prepadla aj pochybnosť, že nie je celkom rozumné ani to, že ešte vždy cíti Gilbertov teplý dotyk rovnako ako v tom letmom okamihu, keď jej na ruku položil dlaň. A ešte nerozumnejšie bolo, že ten pocit ani zďaleka nebol nepríjemný, ba dokonca bol presným opakom toho, čo sprevádzal podobný pokus Charlieho Sloana, keď ju pred tromi dňami usádzal po tanci na večierku vo White Sands. Annu pri tej nemilej spomienke striaslo. No všetky problémy s pobláznenými chlapcami jej vyšumeli z hlavy, len čo vošla do domáckej vecnej atmosféry kuchyne v Zelenom dome, kde na pohovke žalostne nariekal osemročný chlapec.

„Čo sa stalo, Davy?“ spýtala sa Anna a vzala ho na ruky.
„Kde je Marilla a Dora?“

„Marilla ukladá Doru do postele,“ vzlykal Davy, „a ja plačem, lebo Dora spadla dolu hlavou zo schodov do pivnice a oškrela si nos, a...“

„Ó, dobre, neplač kvôli tomu, zlatko. Jasné, že ti jej je ľúto, ale plač jej nijako nepomôže. Zajtra bude v poriadku. Plač nikdy ničomu nepomôže, malý Davy, a...“

„Neplačem preto, že Dora spadla do pivnice,“ prerušil Davy s narastajúcou trpkosťou Annino dobre mienené dohováranie. „Plačem, lebo som tam nebol a nevidel som to. Zmeškám každú psinu.“

„Ó, Davy!“ Anna ovládla náhle nutkanie zasmiať sa. „Tomu hovoríš psina, že Dora spadla zo schodov a poranila sa?“

„Nezranila sa *veľmi*,“ odvrkol Davy vzdorovito. „Jasné, že keby sa zabila, naozaj by mi to bolo ľúto, Anna. Ale Keithovci sa tak ľahko nezabijú. Tuším sme ako Blewettovci. Herb Blewett spadol minulú stredu zo senníka v stodole a po kĺzačke na repu sa skotúľal do boxu, kde majú strašne divokého priečneho koňa, a zvalil sa mu rovno pod kopytá. A prežil to, zlomil si len tri kosti. Pani Lyndová vraví, že niektorých ľudí nezabiješ ani mäsiarskou sekerou. Zajtra sa k nám pani Lyndová prisťahuje, Anna?“

„Áno, Davy, a dúfam, že sa k nej vždy budeš správať dobre a slušne.“

„Budem dobrý a slušný. Ale bude ma niekedy ukladať do postele, Anna?“

„Možno. Prečo?“

„Lebo pred ňou sa nebudem modliť tak ako pred tebou, Anna,“ odvetil Davy rozhodne.

„Prečo nie?“

„Lebo podľa mňa by nebolo pekné rozprávať sa s Bohom pred niekým cudzím. Dora sa môže pred ňou modliť, ak chce, ale *ja* sa nebudem. Počkám, kým odíde, a potom sa pomodlím. Bude to v poriadku, Anna?“

„Ak na to nezabudneš, malý Davy.“

„Ó, nezabudnem, stav sa. Podľa mňa je modlenie veľká zábava. Hoci, keď sa budem modliť sám, nebude to až také zábavné ako s tebou, Anna. Chcel by som, aby si zostala doma. Nechápem, prečo od nás ideš preč.“

„Nemôžem povedať, že by som veľmi *chcela*, Davy, ale cítim, že musím.“

„Ak nechceš odísť, nemusíš. Už si veľká. Keď budem *ja* veľký, neurobím ani jedinú vec, čo nebudem chcieť, Anna.“

„Jedného dňa zistíš, Davy, že po celý život robíš veci, ktoré nechceš.“

„Nezistím!“ odvetil Davy vzdorovito. „Ani mi to nenapadne! Musím robiť, čo nechcem, lebo inak by ste ma ty alebo Marilla poslali do postele. Ale keď vyrastiem, už ma nebudete môcť nikam poslať a nebude nikoho, kto by mi hovoril, čo nemám robiť. Nebude to skvelé? Povedz, Anna, Milty Boulter vraví, vraj jeho mama hovorila, že ideš na vysokú školu, aby si si ulovila nejakého muža. Ozaj, Anna? Chcem to vedieť.“

Anna na okamih vzbĺkla rozhorčením, no napokon sa zasmiala, lebo si uvedomila, že hrubé a vulgárne myšlienky a reči pani Boulterovej ju nemôžu uraziť.

„Nie, Davy, nejdem tam kvôli tomu. Idem tam študovať, rásť a naučiť sa veľmi veľa vecí.“

„Akých?“

„O kráľoch, vosku pečatnom, o lodiach, kapuste a mušej nohe,“* zacitovala Anna.

„Ale keby si si *chcela* uloviť muža, ako by si to urobila? Chcem to vedieť,“ trval na svojom Davy, ktorého tá téma očividne fascinovala.

„To by si sa radšej mal spýtať pani Boulterovej,“ odvetila Anna nedbanlivo. „Myslím, že o tom vie oveľa viac než ja.“

„Spýtam sa jej, keď ju nabudúce uvidím,“ povedal Davy vážne.

„Davy! Neopováz sa!“ zvolala Anna a uvedomila si, že urobila chybu.

„Ale práve si mi to kázala,“ zaprotestoval urazene Davy.

„Je načase, aby si šiel do postele,“ rozkázala Anna, aby vyklzla z nepríjemnej situácie.

Len čo Davy išiel spať, Anna sa prešla k Viktóriinmu ostrovu, sedela tam pod jemným svitom mesiaca a voda okolo nej sa smiala spolu s duetom potoka a vetra. Anna ten potok zbožňovala. Keď rástla, tej zurčiacej vode zveri-

* Verše z básne o mrožovi a tesárovi z knihy Lewisa Carrolla *Alica za zrkadlom* (*Through the Looking-Glass*, 1871, prel. Juraj Vojtek a Viera Vojtková).